

Motion till riksdagen

1989/90:Sk309

av Gullan Lindblad (m)

Beskattning av vinstandelar

Den 3 juni 1987 röstade en riksdagsmajoritet av socialdemokrater och kommunister igenom ett förslag om socialavgifter på vinstandelssystem i riksdagen. Detta var ett beslut som stred mot de ca 170000 löntagares intresse, som prövat systemet.

Vinstandelssystem – ägandespridning

Ett frivilligt "andel i vinst-system" är ett positivt sätt att sprida ägandet. Här rör det sig verkligen om "raka rör mellan fonderna och plånboken". En ökad satsning på vinstandelssystem borde vara det naturliga sättet att öka de anställdas ägande och inflytande i företagen.

Det finns viktiga samhällsekonomiska motiv för att uppmuntra enskilt sparande. En spridning av det individuella ägandet borde därför uppmuntras och inte motverkas på det sätt som skett.

Det var anmärkningsvärt – men knappast förvånande – att LO centralt på allt sätt motverkade sina medlemmars intresse när man drev fram kravet på skatter och socialavgifter på vinstandelssystem. LO oroade sig uppenbarligen över att förlora något av sin makt över medlemmarna. "Vilken roll får facket om arbetaren blir småkapitalist?" var t.ex. rubriken i LO-tidningen nr 46/86.

LO:s maktsträvanden visar sig tydligt genom tillskapandet av löntagarfonderna. 5:e AP-fonden och genom rapporten "Välfärdsstaten och sparandet", som offentliggjordes den 19 december 1988. Där föreslogs ett kollektivt sparande av sällan skådat slag genom införandet av ledighetsfonder, semesterfonder samt kommunala och statliga pensionsfonder.

Kollektiva fonder fyller inte sitt uppgivna syfte att utjämna förmögenhetsfördelningen och att skapa större medinflytande för löntagarna utan medför en ökad maktkoncentration och minskat utrymme för enskilt sparande.

Alla skäl talar mot avgifter/skatter

Vinstandelssystem är en förmån som går helt utanför avtalen och inkräktar inte på de ordinarie sociala förmånerna. Det finns därför inga skäl att belägga dem som socialavgifter. Motiven för socialavgifter var också minst sagt dubbeltydiga i den proposition som låg till grund för beslutet. Socialministern ansåg inte att vinstandelarna kunde betraktas som lön och därmed be-

rättiga till sjuk- och arbetsskadeförsäkring. Samtidigt ansåg hon att de skulle betraktas som lön och avgiftsbeläggas för ATP med 27-procentiga avgifter!

Mot. 1989/90
Sk309

Anställda som köper aktier i det egna företaget har tidigare blivit förmånsbeskattade för skillnaden mellan emissionskursen och kursen vid marknadsintroduktionen. Förvärvsbeskattningen har avskaffats under vissa förutsättningar, bl. a. att den anställdes förvärv sker på samma villkor som allmänhetens förvärv, att de anställda tillsammans med redan existerande aktieägare inte förvärvar mer än 20 procent av antalet utbudna aktier och att varje anställd inte köper för mer än 30 000 kronor.

En anställd bör enligt min mening inte beskattas för köp av aktier i det egna företaget så länge aktierna förvärvats på samma villkor som gäller för utomstående.

I motsats till vad som gäller för löntagarfonder och allemansfonder betalar vinstandelsstiftelser, under sin förvaltning av löntagarnas vinstandelar, bl. a. skatt för utdelningsinkomster, ränteintäkter och reavinster. Eftersom de anställda i sin tur beskattas fullt ut för de medel de i sinom tid får lyfta från stiftelsen, innebär detta en dubbelbeskattning som inte bör godtas.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen beslutar avskaffa socialavgifter på vinstandelar.¹⁾

att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag rörande skattereglerna för vinstandelssystem och anställdas förvärv av aktier i syfte att stimulera en ökad användning av vinstandelssystem.

Stockholm den 10 januari 1990

Gullan Lindblad (m)

¹⁾ 1989/90:St207